

**Наименование на учебния курс: История на България (XV-XVII в.)**

**Преподавател: гл.ас. д-р Дамян Борисов**

#### **АНОТАЦИЯ:**

“*История на България (XV-XVII в.)*” е част от дисциплината *Българска история*. Курсът лекции има за цел да се запознаят студентите с проблемите на българската народност в условията на чуждата политическа власт - османската. На фона на основните политически, икономически и религиозни характеристики на Османската империя се разглеждат борбите на българския народ за политическо освобождение и възстановяване на самостоятелната българска държава. Проблемите на българската народност и запазването на нейната културно-религиозна идентичност са едни от важните проблеми, на които се акцентира в курса лекции. На семинарите се работи с документи, които дават възможност студентите отблизо да усетят духа на онази епоха и да се формира национално чувство. Целта е да се отхвърли тезата за “безплодните векове на робството” и да се покаже континуитета на етнокултурното развитие на нашия народ.

#### **БИБЛИОГРАФИЯ:**

1. Ангелов, Вл. Сведенията за българите и българските земи в “История” на Лаоник Халкокондил.-В: сп.”Македонски преглед”, 3/2005, стр. 91-114.
2. Архивите говорят: ТИБИ, ГУА при МС, т.13, 2001.
3. Бертрандон дьо ла Брокиер. Задморско пътешествие. Превод Н. Колев. Редакция и бележки В. Мутафчиева. С., 1968
4. Бойков, Гр.Татар Пазарджик. От основаването на града до края на XVII век. Изследвания и документи, София, 2008.
5. Борисов, Д. Вакъфската институция в Родопите XV-XVII (непубл. дисертация), Пловдив, 2008. Текстът е достъпен на <https://uni-plovdiv.academia.edu/DamianBorisov>.
6. Борисов, Д. Справочник за селища в Северна Тракия през XVI в. Част I (казите Филибе и Татар Пазаръ). Асеновград, 2015.
7. Борисов, Д. Справочник за селища в Северна Тракия през XVI в. Част II (казите Загра-и Ески Хисар и Къзъл агач). Велико Търново, 2016.
8. Българският 15-ти век. Изд. на НБКМ. С., 1993.
9. Българският 16-ти век. Изд. на НБКМ. С., 1996.
10. Весела, З. К вопросу положений христианской церкви в Османском государстве.-В: Османская империя: государственная власть и социально-политическая структура, Москва, 1990 г., стр. 118-130.
11. Гаврилова, Н. Движението на шейх Бедреддин Махмуд и неговите последователи.-В: сб. Българският XV в., 1993 г., стр. 93-107.
12. Георги Сфранцес. Дневникът на един византийски сановник. Съставител Христо Матанов. С., 1996.
13. Георгиева, Ц. и Н. Генчев. История на България през XV-XIX в., Т. II, С., 1999.
14. Георгиева, Ц. Пространство и пространства на българите XV-XVII в. С.,1999.
15. Георгиева, Цв. Еничарите в българските земи. С., 1988.
16. Георгиева, Цв. Историческото съзнание и отчитането на времето.-В: сп. “История”, 1/1992 г., стр. 12-16.
17. Георгиева, Цв. Историята – митологизирана реалност, или митовете в историята.-В: сп. “История”, 5/1995 г., стр. 1-9.
18. Георгиева, Цв. Християнство и ислям в българското средновековие.-В: сб. Българското общество XV-XVIII в., С., 1999 г., стр. 5-42.
19. Градева, Р. За правните компетенции на кадийския съд през XVII век, Исторически преглед, 1993/№ 2, 98-120.
20. Градева, Р. Кадийският съд в българските земи (XV-XVIII в.). –В: Българското общество XV-XVIII в. София, 1999, 162-204.
21. Грозданова, Е. За данъчната единица “хане” в демографските проучвания.-В: ИПр, 3/1972 г., стр. 81-91.

22. Грозданова, Е. Събиране на поголовния данък джизие в българските земи през XVII-XVIII в.-В: ИПр, 5/1970 г., стр. 75-90.
23. Грозданова, Е., Ст. Андреев. Фалшификат ли е летописният разказ на поп Методи Драгинов? – ИПр, 1993, кн. 2, 146-158.
24. Грозданова, Ел, Андреев, Ст. За и против хрониката на поп Методи Драгинов – без пристрастия и предубеденост.-В: Rhodopica, 1-2/2002 г., стр. 465-479.
25. Грозданова, Ел. Категории население със специални задължения и статут – правна норма от XVI в. и реална практика.-В: Българският XVI в., С., 1995 г., стр. 29-48.
26. Груев, М. За разпространението на хетеродоксия ислям сред българските мюсюлмани.-В: сп. ‘Минало’, 2/2000 г., стр. 35-43.
27. Данова, П., България и българите в италианската географска книжнина (XIV – XVI в.), С., 2011.
28. Димитров, Стр. Демографски отношения и проникването на исляма в Западните Родопи и долината на р. Места през XV-XVII в.-В: Родопски сборник, т.1/1965 г., стр. 65-111.
29. Димитров, Стр. Примикюри в Родопите през XVI в.-В: Rhodopica, 1/1998 г., стр. 123-131.
30. Евлия Челеби. Пътепис. Превод, съставителство и редакция Стр. Димитров. С., 1972.
31. Желязкова, А.. Разпространение на исляма в Западнобалканските земи под османска власт XV-XVIII в. С., 1990
32. Иванова, Св. Големите вакъфи на османския елит в Румелия.-В: сб. Пари, думи, памет, С., 2003 г., стр. 110-126.
33. Иванова, Св. Градски живот XV-първата половина на XVIII в.-В: сб. Българското общество XV-XVIII в., С., 1999 г., стр. 105-119.
34. Иванова, Св. Карнавал-имперски интермедии.-В: сб. Представата за “другия” на Балканите, С., 1995 г., стр. 55-61.
35. Иванова, Св. Християнска и мюсюлманска благотворителност по българските земи, XVI-XVIII в. /документи, участници, институции/. –В: Исторически студии, 5/2003 г., стр. 7-110.
36. Имбър, К. Османската империя 1300-1481. С., 2000.
37. Иналджък, Х. Епохата на султан Мехмед II Завоевателя. С., 2000.
38. Иналджък, Х. Османската империя. Класическият период, 1300-1600 година. С., 2002.
39. История на българите. Късно средновековие и Възраждане. С., 2003.
40. История на мюсюлманската култура по българските земи. С., 2001.
41. История на Османската империя. Ред. Р. Мантран. С., 1999.
42. Кийл, М. Изкуство и общество в България през турския период. С., 2002 г.
43. Кийл, М. Хора и селища в България през Османския период, С., 2005
44. Ковачев, Р. Опис на Видинския санджак от първата четвърт на XVI .С., 2016.
45. Ковачев, Р. Опис на Никополския санджак от 80-те год. на XV в. С., 1997.
46. Ковачев, Р. Самоков и самоковската каза през XVI в. според описи от истанбулския османски архив. С., 2001.
47. Коларов, М. Българи - вселенски патриарси /XV-XIXв./ - Известия на българската патриаршия, Т. 3, 1985г., 179-187.
48. Критовул. Животът и управлението на Мехмед II ал-Фатих. Превод от гръцки език Ирина Радевска. С., 2004.
49. Мехмед Нешри. Огледало на света. История на Османовия двор. Превод и съставителство М. Калицин. С., 1984.
50. Мехмед Садедин. Корона на историите, ч. I. Превод, студия и коментари М. Калицин. В. Търново, 2000.
51. Михнева, Р. Х. Матанов. От Галиполи до Лепанто. Балканите, Европа и османското нашествие. 1354-1571. С., 1988.

52. Мутафова, Кр. Поданикът – християнин, мюсюлманин, чужденецът и законът в Османската империя през XVI в. – В: Човекът и законът – минало, настояще, бъдеще. Унив. изд. “Св. св. Кирил и Методий”. В. Търново, 2002, 16-47.
53. Мутафчиева, В. Османска социално-икономическа история (изследвания). С., 1999.
54. Нешев, Г. Българските манастири през вековете, С., 2006.
55. Нешев, Г. Културни прояви на българския народ през XV-XVIIв., С., 1978г.
56. Нешри, М. Огледало на света. Превод М. Калицин. С., 1987.
57. Първева, Ст. Земята и хората през XVII – първите десетилетия на XVIII в. С., 2011
58. Радушев, Ев. Аграрните институции в Османската империя XVII-XVIII в. С., 1995.
59. Радушев, Ев. Демографски и етнорелигиозни промени в Западните Родопи през XV-XVIII в. (Опит за преосмисляне на устойчиви историографски модели).-В: сп. “Историческо бъдеще”, 1/1998 г., стр. 49-90.
60. Радушев, Ев. Османската управленска номенклатура през XVI-XVII в..-В: сп. “Историческо бъдеще”, 1-2/1999 г., стр. 3-44.
61. Радушев, Ев. Помаците. Християнство и ислям в Западните Родопи и долината на р. Места XV – 30-те години на XVIII в. С., 2005.
62. Стопанска история на България, Европа и света XV-XX в. Част първа – България. Авт. Людмил Спасов, Дамян Борисов, Мина Маринова. С., 2016.
63. Тодоров, Н. Балканския град XV-XIX в. С., 1972.
64. Тодорова, О. Българската християнка през XV-XVIIIв. - ИП, 1992г., №4.
65. Тодорова, О. Православната църква и българите през XV-XVIII в. С., 1997.
66. Турски извори за българската история: Т. I. (Серия XV-XVI). I. Съст. и ред. Б. Цветкова и В. Мутафчиева. С., 1964. Т. II. (Серия XV-XVI). II. С., 1966; Т. III. С., 1972; Т. V. Документи от XVI-XIX в. С., 1974;
67. Турски извори за историята на правото в българските земи, т.1/ 1962., т. 2/1971
68. Турски извори за историята на правото в българските земи. Т. 1. Съст. Г. Гълъбов. С., 1961; Т. 2. Съст. и коментар Б. Цветкова. С., 1971.
69. Тютюнджиев, Ив. Българската анонимна хроника от XV в. В. Търново, 1992.
70. Христозов Хр. Окръжаващо пространство и планинско население в Родопите през XVI – XVII в.(непубликувана дисертация), СУ, 2017. Текстът е достъпен на <https://un-sofia.academia.edu/HristoHristozov>.
71. Христоматия по история на България. Състав. Ц. Георгиева и Д. Цанев. Т. 3. С., 1982.
72. Цветкова, Б. Проучвания на градското стопанство през XV-XVI в. С., 1972
73. Цветкова. Б. Паметна битка на народите. С., 1979.
74. Цветкова. Б. Хайдутството в българските земи XV-XVIII в. С. 1971
75. Чужди пътеписи за Балканите.Т. 1- 8. Състав. Б. Цветкова, П. Миятев, М.Йонов, М. Тодорова. С., 1974-1986.
76. Шугър, П., Югоизточна Европа под османско владичество 1354 – 1804, С., 2003.